ומי מקרא ה"א לא יקריבה חטאת ואשם אבל יקריבה עולה ושלמים אם ילמד קמ"ל הילכתא חטאת מתה ותמורת אשם דוקא: **רבי** עקיבא אומר אין צריך הרי הוא אומר אשם הוא קרב ואין תמורתו קריבה הא ל"ל קרא. ומ"ת לישני ליה דלמיטרך קרא למיקס עליה בעשה דכשרי לעיל לרבי ישמעאל וי"ל דהוא לא משמע עשה [כ"כ] כמו רק דהוי מיעוטא ומ"ת ומאי קאמר ר"ע לר' ישמעאל אינו צריך הא מיצטריך שפיר קרא דר' ישמעאל לעשה בלא משמע מהוא וצ"ל דר"ע מיטעא קטני במילתיה דר' ישמעאל דס"ד דלית ליה לר' ישמעאל הילכתא דחמש חטאות ולא מייתי ר' ישמעאל קרא דרך ללמד לעשה אלא אמיעוטא שאינו קרב ומש"ה [אמר] אינו צריך הרי הוא [אומר וכו'] דמשמע שפיר מיעוטא דאינו קרב ומ"ת ואכתי מאי קא"ל ר"ע אינו צריך [הא] ר"ע גופיה לא דריש הוא להאי דרשא אלא לכדרב הונא אמר רב ס"ל מ"כ גם לר' ישמעאל איצטריך ליה לכדרב הונא ומאי קא"ל ר"ע דאינו צריך רק הא צריך וצריך כיון דהוא אתא לדרשא אחריינא כדרב הונא וי"ל דלמאי דפריש אתי שפיר דר"ע טעה בדברי ר' ישמעאל וסבר דלית ליה הילכתא דחמש חטאות ולא אייתי קרא דרך אלא למעוטי מהקרבה ולא"ק ולדידך דלית לך ההלכה ומצלכת רק לומר דלא קרב אינו צריך רק דשפיר מצי למידרש מהוא באשם גופיה בשלמא לדידי דאית לי הילכתא בחמש חטאות מתות ובאשם לא צריכא לי קרא דהוא למעוטי אשם מהקרבה דנפקא ליה מהילכתא דלא קרב אשם ודרשינן הוא לכדרב הונא וכי אתא קרא דרך לעשה אלא לדידך דלית לך הילכתא אלא דרשא מקרא דרך לאיסור הקרבה אינו צריך לרק דטוב שתדרוש משפט תמורת אשם מהוא הכתוב באשם גופיה יותר משתדרוש לכדרב הונא: **וכי אתא קרא לאשם שניתק לרעייה.** דקס"ל חטאת שמתו בעליה נתכפרו בעליה עברה שנתה תמות וכל שבחטאת מתה באשם רועה והיינו ניתק לרעייה שנמסר לרועה כגון אשם [שנאבד] ונתכפרו בעליו באחר ואחרי כן נמצא[1] רועה ב]דלמיטרך שירעה עד שיסתאב ויצא בדמיו עולה [וקאמר] רב הונא דאשם אחר שנתקו ונתנו למרעה הבהמות לקחו ושחטו [סתם][2] כשר והוי עולה כיון שלבסוף דמיו היו נופלין לעולה: **ניתק אין לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא.** והוייתו אשם ופסול פירוש מהוא משמע ג] מדלא קאי להכי אתא הוא לאשמועינן דבעי ניתוק וקשה להאי גירסא דלמה לי קרא דהוא הא הילכתא הוא דכל שבחטאת מתה דהיינו נתכפרו בעליה באשם רועה אלמא דבעי ניתוק ותו דבס"ק דשבועות (דף יב.) ד] קאמר א"ה כי לא ניתק נמי ומשני גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה אלמא דניתוק לא הוי אלא מדרבנן בעלמא והכא מפיק ליה מקרא דהוא ואתתם נמי קשה והא הלכה היא דבעי ניתוק ופי' ר"ת [דהילכתא] נישנית [כל שבחטאת מתה] באשם עולה בלא שום ניתוק והא דקאמר הש"ס באשם רועה משום דגזרו רבנן דבעי [רעייה] משום גזירה דלאחר כפרה אטו לפני כפרה והכא אומר ר"ת דלא גרסינן ניתק אין לא ניתק לא דודאי לא מקרא הוא דבעי ניתוק אלא רבנן גזרו דבעי ניתוק לרעייה כדמוכח בפ"ק דשבועות (שם) דקאמר גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה בעי עקירה ותני במילתיה דרב הונא שחטו לשם עולה כשר ה] וגרסינן מ"ט ולדידיה הכי פירושו מ"ט בעי עקירה שלריך שישחטנו לשם עולה בפירוש והלא סוף סוף עומד דמיו לעולה כשיסתאב אמר קרא הוא בהוייתו יהא הוייתא אשם עד שיעקרנו בפירוש לשם עולה הא מהלכתא ה"א[3] בלא עקירה נמי כשר לעולה ו] ואיכא למ"ד התם בפסחים דרב הונא לא בעי עקירה ותנא במילתיה דרב הונא שחטו סתם כשר לעולה ולדידיה נמי גרסינן מ"מ והכי פירושא מ"ט לא בעי עקירה הואיל והיה שם אשם עליו דאי משום הילכתא דישנית [דקרב] עולה אימא דווקא ע"י עקירה ומשני (הוא) דאמר קרא הוא בהוייתו יהא שיהא לאחר כפרה עומד לעולה (והיה) אף לפני עקירה כמו שעתיד להיות כשיסתאב היינו עולה יהיה בלא שום עקירה בין[4] למר בין למר ניתוק לרעייה לא בעי אלא מדרבנן בעלמא כדפרשינן[5]: **אמר** מר הלכה היא בנזיר. פירוש דסתומים יפלו לנדבה: ותו ליכא והתניא ואשר חייבי קינין שבתורה. כגון מצורע שמביא לטהרתו חטאת העוף ועולת העוף אם לא הוא והפריש מעות לקינו בעודו לא והעשיר: [ולפ] בכולן להביא חטאת בהמה יביא. והעולה יביא מביצו ז] וה"ג ולריך לומר שבשעה שהפריש המעות תחילה אמר הרי אלו לנרעתו והיה בידו להביא בכולן פרידה אחת של חטאת או של עולה ולכן כשהעשיר יביא בהן בכולן נמי אותו[5] חטאת בהמה או עולת בהמה כדפ"ל אבל אמר לקרבנות נרעתו בשעת הפרשה מיד חל מקנת דמיו לחטאת ומקנת לעולה ולכשיעשיר לא יוכל להביא מכולן חטאת בהמה או עולת בהמה דלא אמרינן מפני שראוי להביא בכולן שלמים אלא היכא דאמר לנזירותו אבל אמר אלו לקרבנות נזירות אין בידו להביא בכולן שלמים ובפ' טרף בקלפי (יומא דף מא.) מוסיף[6] ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף[7] ח]עולתו משמע דאין יכול להביא מכולן חטאת מיירי דאמר [לקרבנות] נרעתו[8] ח"נ שהפרים מקנת לחטאת ומקנת לעולה. ע"כ הגה"ה:

מת

לג א מיי' פ"ד מהל' פסולי מוקדשין ה"ז ופ"ד מהל' תמורה הל"ב:

לד ב מיי' פ"ד מהל' פסולי מוקדשין הל"י:

לה ג מיי' שם הל"ו:

לו ד מיי' שם פ"ה הל"ח:

נוסחת הריב"ן

א) (ושלמים) ליתא בכ"י: ב) (אבל) ליתא בכ"י: ג) ומ': ד) ולא ולד: ה) ומ': ו) שהקדיש: ז) (אף) ליתא בכ"י: ח) תורת אשם פסול עליו. גליון ע"ב: ט) ואמ"כ בא בגזר: י) לשם עולה: כ) כלאמר כל הני ליתני וכו' כל"ל והשאל ליתא: ל) למכתב בהו: מ) גליון ומ' קשיא: נ) אשם הוא הוא קרב: ס) דלמה: ע) ומשני ל"ע מ': פ) מדפ"ק: צ) וכן שאר מייני:

מוסף רש"י

באשם רועה. עד שיומס וימכר ויפלו דמיו לקרן המזבח עולה בשר לשם ועורה לכהנים, זה מדרש דרש יהודע הכהן בשקלים ובתמורה (ב"ק קי:). **אשם שניתק לרעייה.** שתמו בעליו או נתכפרו בחחר, וחטאת ואשם אינן באין בדמן, ומשנתכפרו בחחר אין תקנה לזה, וגבי חטאת הילכתא גמירי לה דמתה, ובאשם גמירי הלכתא כל שבחטאת מתה באשם רועה, ואם ניתקו מעליו והשליטו לאחר לרעות שיסתאב ויפלו בו מום שיוכל לפדותו ולהוציאו לחולין, וכל הרועים דמיהם נופלים לנדבה, ומה היא נדבה, שהם שופרות היו במקדש וכתוב עליהן נדבה ושם היו נותנין כל מותר דמי חטאת ואשם ומנאין משם קרן המזבח עולות, בשר לשם ועורות לכהנים, שזהו מדרשו של יהודע הכהן בתמ' תמורה (כג:) וזה לא המתין עד שיומס ומשניתקו לרעייה שחטו סתם, כשר לעולה קרן המזבח הואיל וסוף סוף דמיו לכך היו עומדים (פסחים עג. וכעי"ז זבחים ה. ומנחות ד. ותמורה יח.).

פי' הרא"ש

למה לי קרא לחטאת ואשם למעוטי דאינן קרבן הא הלכתא גמירי לה דלמיתה אולי: הלכתא גמירי לה כל שבחטאת מתה באשם רועה. תרוצה עד שתסתאב ויביא בדמיה עולה אבל איהו גופא לא: **אשם שניתק לרעיה שמכרו לרועה ואח"כ שחטו לשם עולה בשר.** הלכה היא בנזיר כמו ח) אמר מר. ותו ליכא דמשמע דוקא בנזיר היא הלכה אבל לא בשאר חייבי קרבנות: **והתניא ושאר חייבי קינין שבתורה** כגון זב וזבה ויולדת:

ח) משמע דלפני רבינו לא היה הגירסא בגמ' אמר מר הלכה היא.

אבל וולדי קדשים. יעלו לבית הבחירה וימותו כדכתיב[1] **תשא ובאת: קמ"ל.** ועשית עולותיך[2] דשרו להו לעולה ח]**ושלמים: אלא אי מהלכתא.** דשרו להו לעולה אלא לא מהלכתא דלמיתה אזיל הכי נמי וקרא לאשם הוא דאתא ט]**אשם נמי הילכתא גמירי לה כל שאילו בחטאת מתה באשם רועה** א] **אלא אי מהילכתא הוה אמינא הילכתא ואי אקריביה לא ליחייב עליה ולא כלום קמ"ל קרא דאי מקריב ליה קאים עליה בעשה: ר"ע אומר אינו צריך הרי הוא אומר אשם הוא בהוייתו יהא: למה לי קרא גמרא גמירין לה כל שבחטאת מתה באשם רועה הכי נמי וכי אתא קרא לדרב** [3]**דאמר רב הונא אמר רב** [2]**אשם שניתק לרעייה ושחטו לשם עולה כשר טעמא דניתק הא לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא אמר מר הלכה היא בנזיר ותו ליכא והתניא** ד]**ושאר חייבי קינין שבתורה** שהפרישו

ולעשותו כליל כעולה אפילו לכתחילה משום דזה זכר וקדשי קדשים וזה זכר וקדשי קדשים דבאשם ועולה ליכא נקבה אבל שאר קדשי קדשים ששחטן לשם עולה אסור לזרוק דמן לשם עולה ואינן כליל כעולה דכשרין הן כי שחטן לשם עולה אלא עלו לבעלים לשם חובה[4] אבל אין יוצאין מתורתן הראשונה אלא בחזקתן קיימו: **עד שמת דניתק הא לא ניתק.** לא שרי לזרוק דמו ולעשותו כליל כעולה דאמר קרא הוא בהוייתו יהא אבל גבי שאר זבחים לעולה אסור לעשותן ז] עולה שאע"פ ששחטן לשם עולה ב]אסור לשנות ולזרוק דמן לשם עולה כדאמר במסכת זבחים (דף ב.) כל הני ליטי [וליזול] הילכך לא איצטריך למיכתב ג]הוא בהוייתו יהא: ע"א **ניתק ושחטו לשם עולה כשר.** לזרוק דמו לשם עולה אבל לא ניתק פסול משום דלשם אשם לא מצי זריק ליה שהרי נתכפרו בעליו ולשם עולה לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא דכשם שקודש שנתכפרו אם שחטו לשם עולה אינו אלא לשם אשם הכי נמי כי נתכפרו הואיל ולא ניתק אכתי הוי בחזקת אשם ואינו זורק לשם עולה ולשם אשם נמי לא דהא נתכפרו אלא הדם יספך והבשר ישרף אבל שאר קדשים כגון פסח שזקוק לרעייה אפילו לא ניתק מפסח לשם שלמים כשר לזרוק דמו לשם שלמים ולהקטירו לשם שלמים. ח]ואי קשיא לר"ע נמי איכא למימר אי מהילכתא ה"א כו' דיימא נמי אשם הוא(ג) ג]קרב ואין תמורתו קריבה ט]ולא הבא מכלל עשה עשה ט]לר"ע ליכא למימר הכי דבשלמא לת"ק דקא יליף מועשית עולותיך דהא כתיב עשה בקרא ועשית להכי איכא למשמע ט] דקאי עליה בעשה אבל לר"ע ליכא למימר הכי דהא לא כתיב עשה בקרא ולא כתיב הוא קרב בקרא אלא הוא לחובה: **אמר מר הלכה היא בנזיר.** דאע"פ שדמי חטאת מעורבים בהן יפלו לנדבה: **ותו ליכא.** אלא בנזיר והאיכא הא דתניא: ג]**ושאר חייבי קינין שבתורה.** שהן בעולה ויורד:

שהפרישו

כדמוכח בפ"ק דשבועות (שם) דקאמר גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה בעי עקירה ותני במילתיה דרב הונא שחטו לשם עולה כשר ה] וגרסינן מ"ט ולדידיה הכי פירושו מ"ט בעי עקירה שלריך שישחטנו לשם עולה בפירוש והלא סוף סוף עומד דמיו לעולה כשיסתאב אמר קרא הוא בהוייתו יהא הוייתא אשם עד שיעקרנו בפירוש לשם עולה הא מהלכתא ה"א[3] בלא עקירה נמי כשר לעולה ו] ואיכא למ"ד התם בפסחים דרב הונא לא בעי עקירה ותנא במילתיה דרב הונא שחטו סתם כשר לעולה ולדידיה נמי גרסינן מ"מ והכי פירושא מ"ט לא בעי עקירה הואיל והיה שם אשם עליו דאי משום הילכתא דישנית [דקרב] עולה אימא דווקא ע"י עקירה ומשני (הוא) דאמר קרא הוא בהוייתו יהא שיהא לאחר כפרה עומד לעולה (והיה) אף לפני עקירה כמו שעתיד להיות כשיסתאב היינו עולה יהיה בלא שום עקירה בין[4] למר בין למר ניתוק לרעייה לא בעי אלא מדרבנן בעלמא כדפרשינן[5]: **אמר מר הלכה היא בנזיר.** פירוש דסתומים יפלו לנדבה: ותו ליכא והתניא ושאר חייבי קינין שבתורה. כגון מצורע שמביא לטהרתו חטאת העוף ועולת העוף אם לא הוא והפריש מעות לקינו בעודו לא והעשיר: [ולפ] בכולן להביא חטאת בהמה יביא. והעולה יביא מביצו ז] וה"ג ולריך לומר שבשעה שהפריש המעות תחילה אמר הרי אלו לנרעתו והיה בידו להביא בכולן פרידה אחת של חטאת או של עולה ולכן כשהעשיר יביא בהן בכולן נמי אותו[5] חטאת בהמה או עולת בהמה כדפ"ל אבל אמר לקרבנות נרעתו בשעת הפרשה מיד חל מקנת דמיו לחטאת ומקנת לעולה ולכשיעשיר לא יוכל להביא מכולן חטאת בהמה או עולת בהמה דלא אמרינן מפני שראוי להביא בכולן שלמים אלא היכא דאמר לנזירותו אבל אמר אלו לקרבנות נזירות אין בידו להביא בכולן שלמים ובפ' טרף בקלפי (יומא דף מא.) מוסיף[6] ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף[7] ח]עולתו משמע דאין יכול להביא מכולן חטאת מיירי דאמר [לקרבנות] נרעתו[8] ח"נ שהפרים מקנת לחטאת ומקנת לעולה. ע"כ הגה"ה:

מת

ח) [כ"ק קי: בכורות טז. תמורה יח.], ב) תמורה יח. זבחים ה: קיב. קנו: מנחות ד. פסחים עג., ג) [דברים יב], ד) [שם], ה) [שם], ו) [ויקרא ה:], ז) [זבחים ב.], ח) [וע"ע תוס' פסחים עג. ד"ה אשם ותוס' שבועות יב. ד"ה אשם ותוס' זבחים ה: ד"ה הג"ה ניתק ותוס' מנחות ד. ד"ה אשם שניתק וכו' בתירוצ' ותוס' תמורה יח. ד"ה ניתק],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אשם שניתק וכו' שהקדישו ושחטו כל"ל והס"ל עם ד"ה כשר: (ב) ד"ה דאמר קרא כו' תורת אשם עליו ופסול וכו' ואינו כליל כעולה דאע"ג דכשרים הן כל"ל והס"ל עם ד"ה טעמא דניתק וכו' לשם עולה כדאמרן הילכך לא איצטריך כל"ל ותיבות כל הני ליטי כמכתב: (ג) ד"ה הוא קרב וכו' דלא כתיב הוא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) גמ' אלא אי מהלכתא וכו'. נ"ב עי' מ"מ: (ב) תוס' ד"ה וכי אתא קרא וכו' נמצא רועה דאיצטריך. מלא לאיצטריך נמתק. וע"ב כשר לעולה מדאיצטריך כל"ל מ"מ: (ג) ד"ה ניתק כו' מדלא קאי לכתר. נ"ב עי' מ"מ: (ד) בא"ד דבפ"ק דשבועות דף יב קאמר גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה ובפסחים פ' אלו דברים קאמר מ"ה כל"ל מ"מ: (ה) בא"ד ומני במילתיה דר"ה שחטו לשם עולה כשר דגרסינן כל"ל: (ו) בא"ד הא מהלכתא ה"ה אלא עקירה נמי כשר לעולה ולמ"ד כל"ל: (ז) ד"ה אמר מר הלכה היא בנזיר וכו' וה"ב. מי' וה"ג נמתק. וע"ב הגה"ה כל"ל מ"מ: (ח) בא"ד וכפ' טרף בקלפי וכו' ואין מוסיף. מי' מוסיף בתרא נמתק. וע"ב מביא מדמי עולתו:

הגהות התוספות

1. כ"ל נמסר לרועה. 2. תיבת סתם נראה מיותר ועי' בתוס' שתמ"ז. 3. כ"ל הו"ל. 4. כ"ל וכן. 5. תיבת אותו נמחק. 6. כ"ל איתא מוסיף כו'. 7. כ"ל ואין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו. 8. כ"ל לקרבנות עומתתו.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

שהפרישו מעות לקיניהן. ואמ"כ העשירו [ה]כגון מלוגרע אם חייבי חטאת ועולה הן אם לא להוסיף עליהן ולהביא [ו] מהן חטאת בהמה יביא: **מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה.** ואין חוששין לדמי חטאת שבהן [ז]: **תנא נזיר וחייבי קיני דדמו ליה.** לנזיר [ח]טמא מביא קינין והואיל דקי"ל גבי נזיר טמא הכי אמרי' נמי לגבי נזיר טהור שאם מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה: **ולאפוקי מהא דתניא מי שהיה מחוייב חטאת ואמר הרי עלי [ט]עולה לנדבה והפריש מעות ואמר אלו לחובתי הרי הן להביא בהן חטאת בהמה לא יביא.** לפי שיש לומר שמא אם עולה חל עליהן ולהביא עולת בהמה מי אפשר שמא לאם חטאת הפרים אותן המעות ולית להו תקנה וקמ"ל דהכי הוא גבי נזיר ודדמי ליה דחייב בחטאת ובעולה בנדבה אחת דהתם הוא דאמר הלכה דיפלו לנדבה אבל כל היכא דלא נתחייב בחטאת ובעולה [י] על מעשה אחד לא אמרי' הכי אלא יפלו ליש המלח: ע"ל **מי שהיה מחוייב חטאת.** דהיינו יולדת עשירה דמביאה חטאת עוף ולא עולת העוף ואמרה הרי עלי עולת העוף והפרישה מעות ואמרה אלו לחובתי לצאתה להוסיף ולהביא חטאת בהמה לא תביא דהא

שהפרישו מעות לקיניהם רצה להביא בהן חטאת בהמה יביא עולת בהמה יביא מת [א]והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה תנא נזיר וחייבי קינין דדמו ליה ולאפוקי מהא [ב]דתניא מי שהיה מחוייב חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר הרי אלו לחובתי הרי אלו לחובתי בהמה לא יביא עולת בהמה לא יביא מת והיו לו מעות סתומים ילכו לים המלח אמר רב אשי הא דאמרת מפורשין לא לא תימא דאמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי אפי' אמר אלו לחטאתי ולעולתי ולשלמי מפורשין הן ואיכא דאמרי אמר רב אשי [ג]לא תימא עד דאמר אלו לחטאתי ולעולתי ולשלמי אלא אפילו אמר אלו לחובתי הרי הן כמפורשין אמר רבא הא דאמרן מעות סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהן הרי הן כמפורשין תניא

מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה. מע"פ שדמי חטאת מעורבין בהן: **תני** נזיר וכל דדמי ליה. י"מ דהלכה כך נשמע נזיר וכל דדמי ליה. וא"ת במאי דמי לנזיר שמביאין[1] על דבר אחד שני קרבנות כמו נזיר על נזירותו ויולדת ומלוגרע שמביאים גם הם על ד"א ב' קרבנות: **ולאפוקי מהאי תנא.** כלומר ר' יוחנן דקאמר הלכה היא בנזיר דמשמע בנזיר ולא דבר אחר לאפוקי מהאי תנא דתניא מי שמחוייב חטאת שאכל חלב ואמר הרי עלי עולה דהיינו נדבה והרי הוא מחוייב חטאת ועולה [א] [וחטאת] לא[2] [על] דבר אחד הן שהחטאת בא על החלב והעולה בנדר והפרים מעות ואמר (בשם)[3] כשהפרים אלו לחובתי ומשמע לכל מה שהיה חייב לפיכך אם לא הביא בכולן חטאת בהמה לא יביא עולת בהמה לא יביא מפני שהן מעורבין ואין לו תקנה עד שיביא ב' בהמות ואימר כל מה שיש במעות אלו לקדושת חטאת יחול על בהמה זו[4] ול"ע דמאי שנא דלעיל גבי הפרים מעות דלא להביא חטאת בהן יביא עולה יביא ולא אמרינן דהפרשה היתה לשניהם דוקא אלא בידו להביא מכולן (אלא) או חטאת או עולה וכן לעיל כי מפרים מעות לנזירותו אמר מפני שרשויין להביא בכולן שלמים ושמא י"ל כי אמר בלשון זה לחובתי משמע לכל מה שהוא חייב הילכך הפרשה היתה לשניהם ולא יוכל להביא בכולן אחד מהם אבל לנזירותו או לגרעתו משמע שפיר למקצת נזירותו או למקצת גרעתו ועוד יש לחלק היכא דהפרים לנזירותו או לגרעתו [ב] וכל[5] קרבנות נזיר ויולדת ולגרעת בני חד בקתא [ג] (ויולאה) לכך יכול להביא מתחילה מכל דמי הקן פרידה אחת או חטאת או עולה הילכך כשהעשיר מביא מכולן או חטאת או עולה אבל הכא דמחוייב חטאת מחלב שאכל ועולה נדורה לאו בני חד בקתא אינון וכשמפרים מעות [ג] לשמם אין יכול להביא מכולן אחת מהן: **מת** והיו לו **מעות סתומים ילכו לים המלח** וכו'. דכיון דלא מייתי חטאת ועולה אחד מילתא לא גמירי בה הילכתא דיפלו לנדבה אלא כשהחטאת והעולה באין בשביל דבר א' אבל היכא שהחטאת באה על החלב והעולה נדורה לא גמירי בה דיפלו לנדבה: ולאפוקי מהאי תנא. פי' דלא דמי נזיר לגמלתיה דהאי תנא ולא פליג ר' יוחנן אהאי תנא ולא אהאי תנא אר' יוחנן:

הא דאמרת מפורשים לא. שנינו במשניות דמי חטאת יכלו ליס המלח וכו' ולא אמרי' יפלו כולן לנדבה לא תימא דוקא אלו לחטאתי[6] כגון שהפרים ג' לבורין כל אחד בפני עצמו אבל בנבור אחד נדבה אלא אפי' שהפרים בנבור אחד ואמר אלו יהא לחטאתי ולשלמי ולעולתי ולא הפרידם כלל מפורשין הן פי' מפורשים בתערובת ולא נישמע בהן ההלכה דגמרא כיון דדמי חטאת מעורבין בהם יפלו לנדבה אלא אדרבה כולן ילכו ליס המלח ולאו היינו דין דמפורשין דמתניתין דקאמר דעולה תקרב עולה דהתם מבוררין הן מבוררין דמיס הללו לחטאתן והללו לשלמים כל אחד קרב כדינו ודמי חטאת ליס המלח ולהאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר אלו לחובתי: הגה"ה יש לתת טעם בדבר שאמר לקרבנות מזירותי הוו סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת יותר משאר קרבנות דכמו שהחטאת באה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דאמרי כי אמר לחובתי משמע לכל חובתי בין לחטאת בין לעולה וסתומים דיפלו לנדבה [ה] היינו כי אמר לקרבנות מזירותי שלא פירש חטאת בהן קרבן א' דלמקצת מזירותו משמע ואם מת הלכה[7] נתקבלה בנזיר יפלו לנדבה [ד] שהרי יכול להביא בכולן עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי דילכו ליס המלח ואפי' בנזיר ואי"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון[8] דההוא תנא חייבי כגון דקאמר לחובתי [ו] מהא משייעו דילכו ליס המלח והלא[9] גם בנזירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו ליס המלח בשלמא לפי' [ז] ר"ת ניחא אלא לפי' רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעיל[10] מפקא דקתני מת והיו לו מעות סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר אלו יהיו לקרבנותי ילכו ליס המלח דאי אריש דוקא קאי היכא דאמר לחובתי לימא מת ילכו ליס המלח דמאי האי דקאמר מת והיו לו מעות סתומין והא בריש נמי בסתומין קיימי אלא ודאי אתי למימר סתומים אחריני שלא הזכיר בריש דבריש חייבי דאמר לחובתי וסיפא אתי למימר דאפילו כי אמר לקרבנותי דילכו ליס המלח וכה"ג כי אמר לקרבנות מזירותי יפלו לנדבה: **אמר רבא הא דאמרן סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהם** [הוה] כמו שהפרים מן קצת הנבור ואמר אלו לחטאת והשאר לשאר מזירותי לעולה ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בהא לא אמרי' דיפלו כולן לנדבה אלא יביא לעולה וחליין לשלמים והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעורבין בהן ופ"ת התינח לר' יוחנן דאמר הלכה בנזיר אומר[11] דכך נתקבלה ההלכה אלא ח[לר"ש בן לוי דדרים קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעורבין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות נזיר בנדר הם באים וי"ל דסברא הוא להעמיד קרא כשדמי חטאת מעורבים בהן דוקא דהכי משכחת בעלמא דמותר חטאת בא לנדבה כדאמר בפ' ולד חטאת (תמורה דף כג:) ובזבחים בפרק טבול יום (דף קנ.) זה מדרש דרש יהודע הכהן אשם הוא לכהן[12] אשם הוא לה' להביא כל דבר הבא ממותר אשם [ט] * ממותר חטאת ילקח בהם בהמה והבשר לבעלים והעורות לכהנים ולפי שמלינו בעלמא דמותר חטאת באין לנדבה סברא להעמיד זה הפסוק היכא שהפרים מעות ודמי חטאת מעורבין בהן:

תניא

מעות לנזירותו אמר מפני שרשויין להביא בכולן שלמים ושמא י"ל כי אמר בלשון זה לחובתי משמע לכל מה שהוא חייב הילכך הפרשה היתה לשניהם ולא יוכל להביא בכולן אחד מהם אבל לנזירותו או לגרעתו משמע שפיר למקצת נזירותו או למקצת גרעתו ועוד יש לחלק היכא דהפרים לנזירותו או לגרעתו [ב] וכל[5] קרבנות נזיר ויולדת ולגרעת בני חד בקתא [ג] (ויולאה) לכך יכול להביא מתחילה מכל דמי הקן פרידה אחת או חטאת או עולה הילכך כשהעשיר מביא מכולן או חטאת או עולה אבל הכא דמחוייב חטאת מחלב שאכל ועולה נדורה לאו בני חד בקתא אינון וכשמפרים מעות [ג] לשמם אין יכול להביא מכולן אחת מהן: **מת** והיו לו **מעות סתומים ילכו ליס המלח** וכו'. דכיון דלא מייתי חטאת ועולה אחד מילתא לא גמירי בה הילכתא דיפלו לנדבה אלא כשהחטאת והעולה באין בשביל דבר א' אבל היכא שהחטאת באה על החלב והעולה נדורה לא גמירי בה דיפלו לנדבה: ולאפוקי מהאי תנא. פי' דלא דמי נזיר לגמלתיה דהאי תנא ולא פליג ר' יוחנן אהאי תנא ולא אהאי תנא אר' יוחנן:

הא דאמרת מפורשים לא. שנינו במשניות דמי חטאת יכלו ליס המלח וכו' ולא אמרי' יפלו כולן לנדבה לא תימא דוקא אלו לחטאתי[6] כגון שהפרים ג' לבורין כל אחד בפני עצמו אבל בנבור אחד נדבה אלא אפי' שהפרים בנבור אחד ואמר אלו יהא לחטאתי לשלמים כדפרי' ילכו ליס המלח דלא גמירי דיפלו לנדבה אלא היכא דבאין לחובת דבר אחר. ור"ת פי' ולאפוקי הא דתניא דהאי תנא פליג אמתני' ולית ליה

ג) הילכך הוא כחייבי קינין: **אלא אפי' אמר אלו לחטאתי לעולתי ולשלמי** מפורשי' הן כיון דהזכיר שם קרבן דלא גמירי סתומים יפלו בנדבה אלא בסתומים לגמרי כגון דאמר אלו לחובתי או לקרבנותי **אלא אפי' אמר אלו לחובתי מפורשים הם** ולא מקרי סתומים אלא באלו לקרבנותי אבל לחובתי יש במשמע לשון חטאת דאינה באה כי אם חובה וכל היכא שנתפרשה החטאת לא גמירי: **דאמר רבא אם נפלה דמי חטאת מביניהן כגון שאמר אלו לחטאתי:**

ד) נלאה דל"ל ולית ליה הא דתניא בנבייתא אלא כדי הוא מחייבי קינין:

ה) תוספ' פ"ח דמעילה [ע"ש], ג) נ"א נמי, ג) ס"ק מיהו,

נוסחת הריב"ן

ז) אם ממחייבי חטאת ועולה הן כגון מלוגרע שהביא חטאת בהמה ועולה בהמה אם לא להוסיף עליהן ולהביא מהן חטאת יביא הם"ד: ח) בכ"י כתוב כאן הד"ה ע"ש שכתוב לקמן אחר תיבות יפלו ליס המלח: ג) עולת נדבה: ד) ועבולה בב"ל על מעשה אחד: ה) (שמא) ליתא בכ"י: ו) מחוייבת: ז) והיינו: ח) ה"ד שתומין דאמר יפלו לנדבה כגון שהפרישן מיחד שהם ל"ד לא תימא: ט) אלא דאמר:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שהפרישו וכו' ולהביא בהן חטאת: (ב) ד"ה ולאפוקי וכו' נדורה בפני עצמו כמפורש דמי והיינו לאפוקי מהאי תנא:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה הא דאמרת וכו' שהרי יכול להביא בבולין עולה. צריך למחוק התיבות שהרי יכול להביא בכולן עולה בהמה ט"ש: תוס' ד"ה אמר רבא וכו'. ממותר חטאת יקח בהם בהמה והבשר לבעל כפ"ל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ולאפוקי מהאי תנא וכו' והרי הוא מחוייב חטאת ועולה וחטאת. מי' וחטאת נמחק: ב) בא"ד וכל קרבנות נזיר ויולדת ולגרעת בני חד בקתא. נ"ב עי' לתוספות דף קנ: ג) בא"ד וכשמפרים מעות לשמם כפ"ל: ד) ד"ה הא דאמרת מפורשין לא וכו' הגה"ה יש לתת טעם בדבר וכו' דכמו שהחטאת באה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה מן מי' דכמו עד לנדבה נמחק. וצ"ב אבל לחובתי משמע חטאת יותר משאר קרבנות שהחטאת באה לעולם חובה כפ"ל א"מ. ודברים אלו שייכים לקמן אחר מי' היינו כי אמר לקרבנות מזירותי. א"מ: ה) בא"ד היינו כי אמר לקרבנות מזירותי. נ"ב כאן שייכת הגה"ה דלעיל: ו) בא"ד וכיון דההוא תנא חייבי כגון דקאמר לחובתי מהא משייעו. תיבות מהא משייעו נמחקו וצ"ב מש"ה מסיים. א"מ: ז) בא"ד בשלמא לפי' לישנו ניחא אלא לפי' השני כפ"ל. א"מ: ח) ד"ה אמר רבא וכו' אלא לרשב"ל כפ"ל: ט) בא"ד כל דבר הבא ממותר אשם וחותר כפ"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דש לומר דדמי לנזיר שמביאין כו'. 2. כס"ק ולא. 3. ל"ל ואמר בשעה שהפרים. 4. ל"ל ומה שיש בהם קדוש בקדושת עולה יתחלו על בהמה זו וצ"ע כו'. 5. ל"ל דכל. 6. ל"ל אלו לחטאתי ואלו לעולתי וכו' כגון שהפרים כו'. 7. כס"ק בלא הלכה. וצ"ל בלא הלכה דנתקבלה. ועי' ב"ר. 8. ל"ל כיון. 9. נדל"ל דהלא. 10. תיבת לעיל נמחק. 11. ל"ל אפשר. 12. תיבת לכהן נמחק.

פי' הרא"ש

רצה להביא חטאת בהמה יביא וכו' [ולא] מביא שאם יריצה להביא בכל המעות חטאת העוף או עולת העוף [דמביא] דלשם עופות (לא) הופרשו אלא אפי' בהמה יכול להביא בהם אם העשיר: **תנא נזיר וח"ה לחייבי קינין דדמי ליה** שמחויבים חטאת ועולה כמו נזיר: **ולאפוקי מהא דתניא מי שהיה מחויב חטאת** שעבר על א' מכל חייבי כריתות שמביאין על שגגתן חטאת **ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר אלו לחובתי** משמע לכל מה שחייב והרי הוא מחוייב חטאת ועולה או דלמא לחובת חטאת קאמר או לחובת עולה קאמר או לשניהם קאמר. אינו יכול להביא בכולן חטאת ולא בכולן עולה אלא בחציין חטאת ובחציין עולה דמעורבי' הם דמי חטאת ודמי עולה. ואם רוצה להביא בהם חטאת יקח מעות אחרים ויאמר אם דמי חטאת הם הרי טוב. ואם דמי עולה הם הרי הם מחולליים על מעות הללו ויקח בראשון חטאת ובשניה עולה. וכן אם ירצה להביא מהם עולה יעשה כך ואם רוצה להביא בהם חטאת ועולה יביא ב' בהמות ויאמר מה שיש במעות הללו דמי חטאת יהיו מחוללים על בהמה. ודמי עולה על בהמה זו. ולא דמי להא דאמרי' לעיל רצה להביא חטאת בהמה יביא עולת העוף ובאין דהתם בני חדא בקתא נינהו דשניהם על דבר א' באו. **מת והיו לו מעות סתומים** כלומר והניח מעות אלו סתומים ולא ביירר אם לחטאת אם לעולה או לשניהם כדפרי' **ילכו ליס המלח** דלא גמירי דיפלו לנדבה אלא היכא דבאין לחובת דבר אחר. ור"ת פי' ולאפוקי הא דתניא דהאי תנא פליג אמתני' ולית ליה

ג) הילכך הוא דחייבי קינין: **אלא אפי' אמר אלו לחטאתי לעולתי ולשלמי** מפורשי' הן כיון דהזכיר שם קרבן דלא גמירי סתומים יפלו בנדבה אלא בסתומים לגמרי כגון דאמר אלו לחובתי או לקרבנותי **אלא אפי' אמר אלו לחובתי מפורשים הם** ולא מקרי סתומים אלא באלו לקרבנותי אבל לחובתי יש במשמע לשון חטאת דאינה באה כי אם חובה וכל היכא שנתפרשה החטאת לא גמירי: **דאמר רבא אם נפלה דמי חטאת מביניהן כגון שאמר אלו לחטאתי:**

ד) נלאה דל"ל ולית ליה הא דתניא בנבייתא אלא כדי הוא מחוייבי קינין:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח. [וגמ'] מייתי ומפוקי (פ"א דמעילה) גרסי' בהליא ומת: **והשאר** חציו לעולה וחציו לשלמים. דומלי עומדין לשניהם כיון דאמר והשאר לשאר נזירותי הוי כאילו אמר לקרבנות נזירותי דאינו יכול [להביא מכל] המעות מ' מהן או עולה או [ב] חטאת כדפרישית (לעיל עמוד ב' ד"ה ולאפוקי) [ואין לו תקנה עד] שיביא [נ'] בהמות ומחלל המעות עליהם ואומר בכל מקום שיש בהם דמי עולה יהיו מתולים על בהמה זו[1] וכי גמירי דיפלו לנדבה היינו דוקא כשדמי חטאת מעורבים בהן: ומועלין בכולן. אם נשתמש[2] בדמי עולה שיש בהם מעילה ולאו דוקא בכולן דה"ק ברובן דמ"ל (אי) דליכא בהן דמי עולה: ואין מועלין במקצתן. דשמא כל הנך מעות דשלמים ניתנו ובדמי שלמים אין מועלין מידי דהוה אשלמים מחיים: **והשאר** יפלו לנדבה. שהרי דמי חטאת מעורבין בהן והלכה היא בנזיר ונר"ש בן לקיש כדאית ליה [ד]: ומועלין בכולן. בשביל דמי חטאת המעורבין בהן והן בני מעילה: ואין מועלין במקצתן. כי אותו מקצת ראוי לבוא בולו שלמים והקשה הר"ש [דלמה] לא ימעלו אפילו במקצת כיון דעופלין כולן לנדבה דהיינו עולת קין למזבח משמעש לה בדמי עולה וקיי לומר דעד שעת הקרבה שמקריבו לעולה לא נפק משם שלמים שהיו עליהם עד הנה:

אבל בהמה הרי היא כמפורשת. ולכאורה איירי בבהמה דחזיא ליה לנזיר כמו בכשה שקריבה חטאת וכבש שקרב עולה ואיל שקרב שלמים וכמפורשין[3] דקאמר רב הונא היינו שיקריב כל אחד קרבנו[4] כדייה וקמ"ל רב הונא נהי דלא פירש זה לחטאת זה לעולה זה לשלמים מ"מ קריבי כל חד וחד כי דייה ולא נראה דא"כ מאי קמ"ל רב הונא והא מתני' היא דמייתי בסמוך דשב"ג אומר הבא ג' בהמות ולא פירש כו' ועוד דמסתמא איירי רב הונא בהך מיעוטא דבהמה דממעט[5] נמי ממעות דהיינו נסכא וסולת קורות דלא חזי להקרבה לכ"ג דאייר בבהמה דלא חזיא לנזיר כגון ג' פרים או ג' שעירים דבנזיר איל וכבש וכבשה דלא חזיא לזיכא והא דקאמר רב הונא כמפורשת ר"ל כמפורש' בתערובת מתותן[6] כולן כמו שבמפורשין דלעיל ה] גבי אלא אפילו לחטאתו ולעולתו ולשלמיו מפורשין הן דהוי פירושו מפורשים בתערובת דמיין[7] והולכין לאיבוד וא"ת כיון דמיירי בבהמה דלא חזיא לנזיר בהקרבה כדפרישי' אלא כגון שאם פרים או שלשה שעירים מה לי בעלי מומין מה לי בתמימים כי היכי דבעלי מומין משיב סתומין הכי נמי בתמימים וי"ל דתמימים[8] ודאי אע"ג דלא חזיא להקרבה לנזיר כ"א לדמי מ"מ חל עליה קדושת הגוף [דאיכא] נפדית בלא מום מידי דהוה אמקדיש זכר לדמיו שלא הקדיש הדבר עצמו לעולה אלא לקנות בדמיו לעולה דהיינו לדמי עולה דקדוש קדושת הגוף ואם תאמר ומי דמי התם בידו להקדישן קדושת הגוף לעולה גופה אבל הכא אין בידו להקדישן לנזירות דהא לא חזיא כדפרישית וי"ל דסבר לה כרבנן דתמורה (דף יט:) דאמרי המפרש נקבה לאשם אע"ג דלא חזיא לאשם שהוא בא זכר מ"מ חל עליה קדושת הגוף דבעי מום לפדות עליה ואם תאמר סוף סוף קשה דמאי שנא תמימים הכא[1] והתם דתמורה (דהני) דהמפרש נקבה לאשם מהמקדיש זכר[2] גידי נסכים דלא נחתא ליה קדושת הגוף כדאמרינן בשבועות (דף יא.) משום דגופיה לא חזיא לנסכים וי"ל דלא דמי דהתם כי אם שבועות אבל תמימים דהכא ונקבה דתמורה נהי דלא חזו לקדושת הגוף דהאי קרבן שהפרים עליו מ"מ רחוי לקרבן אחר ה"ג[3] בבהמה וא"ת ונהי דנחתא עלייהו קדושת הגוף ובעיא מום לפדות עליו סוף סוף לדמי קיימי א"כ מאי שנא תמימים וי"ל דשנא דבעלא מום רחויה לימכר מיד ולקנות קרבנות שיר ג' בהמות הלריכים לו אבל תמימים לא חזיא לימכר מיד כדפרישית דבעי מום לפדות עליו ואיכא שהייה ופר"ת כיון דשהה אלנו לזמן מרובה חיישינן אולי נתן לבו להזכיר שם חטאת על אחת מהם אף לא בירר והוי כאומר לחטאתו ולעולתו ולשלמיו דהוו מעורבין[10] בתערובת ויהוליכו[11] לאבוד ויש להוסיף ולתת טעם דמעות ובעלא מום דחזו ליה לאלתר ולקנות[12] בהן הקרבנות עצמן הצריכין לנזיר לכך ליכא למיחש שמא נתן לבו לפרש בתערובת דלמה יפרש בלבו בתערובת דואיל ובידו לפרש ולברר מיד כשיקנה הקרבנות [1] ענין הצריכין לנזיר אבל ליכא לאיכא שהייה ליכא לאבל בתמימים לא חזיא כדפרישית דבעי מום לפדות עליו ואיכא שהייה ופר"ת כיון דשהה אלנו לזמן דמייתי מידי דהוה אקדיש עליו מום לדמיו קיימי א"כ מאי שנא תמימים וי"ל דשנא דבעלא מום רחויה לימכר מיד ולקנות קרבנות לאבוד וטעמא משום שקונין מיד אבל קורות דלא חזיא לקנותם לזורך הנזיר: **אלא** [מעתה] מעות ולא עופות. לכאורה משמע דמיירי בעופות דלא חזי להקרבה כגון חוזין ותרנגולין דומיא דנסכא וסולת קורות דממעטו נמי לענין ממעות וא"ת לומר כן לחוזין ותרנגולין לשום קרבן לא חיילא קדושת הגוף עליהן ויכול למוכרן ולאלתר בלא מום והוי דמשיב לענין כמעות ועוד דההוא דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בתורין ובני יונה ה"נ[14] יש לפרש הגך עופות בתורין ובני יונה וא"ת סוף סוף הא בנזיר קיימינן ובנזיר לא חזו כלל ואיתנו נמי הוו להו לגבי נזיר כמו חוזין ותרנגולין וי"ל כיון דחזי לשום קרבן חיילא קדושת הגוף עליהן אף לאבוד ולאיתנו נמי הוו להו לגבי נזיר כמו חוזין ותרנגולין וי"ל כיון דחזי לשום קרבן חיילא קדושת הגוף עליהן אפילו בכיפול לבוד לא חזו כלל ואיתנו אכתי קשה דאי חיילא קדושת הגוף מו לא מיפרקי (דמיו) דאין לעופות בחייבי קיינן משמע דהאי פריכא נמי בחייבי קיינן לכך נ"ל דמיירי ודאי כולן בהן ובמה[16] בחייבי קיינן דשייך[17] בהו דין סתומין כמו בנזיר כדאמרינן לעיל הילכתא המור בנזיר וכל דדמי ליה כמו בחייבי קיינן א"ל בנזיר וכגון בנזיר טמא שלריך שתי תורין חד לחטאת וחד לעולה דבטמא נמי הילכתא כדמשמע בשילהי פירקין וה"פ מעות ולא עופות כלומר אם חייבי קיינן הפרש תורין ובני יונה ולא פירש בשעת לקיחה ומת קודם הקרבה או הפר לה בעלה דלא יהבינן להו דין דסתומין לענין זה[18] שיקריב הכהן מי זה שילה חטאת ומי זה שילה עולה לפי דבריך שאתה אומר מעות דוקא הוו סתומין ולא בהמה דמשיב

אמרי' יקרבו עולות כדין סתומי' דאמרי' לעיל תנא נזיר וחייבי קיינן דדמי ליה ואע"ג דאמרי' אין מקריצין בעופות היינו שלא יקחו עולת העוף משופר נדבה. אבל אם העוף קדוש כבר מקריצין בו והכי אמרי' פ' טרף בקלפי. **אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות זבו'.** ואמאי והא מעות נמירי ולא דבר אחר וכיון שהפרישו הבעלים ולא פירשו הוי כמפורש שנתערבו והיאך נתפרשו בעשיית הכהן אלא ש"מ כהן יכול לברום כדכתיב בעופות ולקח ועשה אלמא עופות כסתומים. וה"ה נמי בהמה ונסכא וסואר של קורות ואם מת או הפר לה בעלה יפלו לנדבה. ולר"ל פרי' הכי כי היכי דאמר בבהמה ונסכא וסואר של קורות משום דרגיל לשהותם חיישי' שמא פירש. ה"נ במפריש לחטאת או לעולה מסתבר נמי לימחש שמא פירש ואם מת יתותו ולא אמר יפלו לנדבה וכן כל קן סתום לא יוכל להחברר עוד. אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין וכו' כדפי'. אלא שמע מינה דלא חיישינן לשמא ביורר וכן נמי בבהמה ונסכא וסואר. ג) וקשה אדפריך מדרבנן לפרוך מכמה משנויות דתנן בהן קן סתומה. אלמא דמתברר' אח"כ אע"פ שהפרישו סתומים וכ"ת כגון שהבעלים אומרים שלא ברור א"כ הא דרב

ד) מדבני רבינו נראה שלא הי' נוהג מה דאיתא לפנינו בגמ' הא דאמרינן בהמה הרי היא כמפורשת אלא ל"ש אלא אמתמה: ב) לכאורה ל"ל וכי מת מת ליפר לא אמריגן דיפלו לנדבה אלא יכלו כולן ליש המלח: ג) נראה דל"ל וקשה אדפריך מדרבנן ומדל"ש לפרוך ממכמה:

תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח והשאר יביא חציו לעולה וחציו לשלמים ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן [2]אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן והשאר יפלו לנדבה ומועלין [א] בכולן ואין מועלין במקצתן א"ר הונא אמר רב לא שנו אלא מעות אבל בהמה הרי היא כמפורשת אמר ר"נ הא דאמרי בהמה הרי היא כמפורשת לא שנו אלא תמימה [3]אבל בעלת מום הרי היא כסתומה אבל נסכא לא ור"נ בר יצחק אמר [ד]אפי' נסכא אבל סואר של קורות לא א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא מאי טעמייהו דרבנן דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא מעות ולא סוורא אלא מעתה מעות ולא עופות וכי תימא ה"נ אלא הא [3]דאמר רב חסדא [ה]אין הקינין מתפרשות אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן אמאי הא מעות גמירין לה אמר

מניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי כו'. אם השאר יביא חציו לעולה וחציו לשלמים כיון דאמר אלו לחטאתי כמי שאבדו דמי וכמי שנפדלו דמי והשאר הוי להו כמפורשין: **ומועלין בכולן.** בכל השאר דבשאר יש עולה ובעולה איכא מעילה: **ואין מועלין במקצתן.** דליכא למימר של שלמים הן ובשלמים ליכא מעילה לפני זריקת דמים: **דמי עולה יביא בהן עולה והשאר יפלו לנדבה.** דכל היכא דמעורב חטאת ביניהן כסתומין דמי: **ומועלין בכולן.** משום דמי חטאת שביניהם. ואי קשיא והא אמרינן דמי חטאת לא נהנין ולא מועלין לא קשיא דהא דתני מתני' לא נהנין ולא מועלין בדמי חטאת משום דמת ואין רואין להקריבה אבל כי לא מת [א] מועלין בדמים שהרי ראויים להקריבה: **ולא במקצתן.** [ה] [שמא] שלמים הן: **אבל בהמה הרי היא כמפורשת.** שאם מת והניח ג' בהמות הרי היא כמפורשת משום דאית ביה [ו]היכר דהך דהויא נקבה לנורך חטאת ואי' זכר עולה ואי' דהוי איל בן ב' שנים לנורך שלמים וכיון דהויין להו כמפורשין חטאת תמות [ז]ושלמים יקרבו כדברי מתני': **ל"ש אלא [ג]סתימים.** וכה"ג דפרשינן: **אבל בעלת מום.** [ז]אם מת והניח ג' בהמות בעלי מומין כיון דלאו להקרבה קיימי אלא לדמיהן דסתמת דמיהן [ח]לנורך דמים אם הניח ג' תתיכות כסף הוו להו כמפורשין. הניח ג' תתיכות כסף כדי לקנות בחתם מהן חטאת ובחתם מהן עולה ובחתם מהן שלמים דמי חטאת ילכו לים המלח: **ור"נ בר יצחק אמר אפילו נסכא.** כסתומין דמי הואיל ולאויין לעשות מהן מעות אבל ג' סואר של קורות כמפורשין דמי חד לחטאת וחד לעולה וחד לשלמים [ז]: **מ"ט דרבנן.** דרב [נתמן ורבן] [ח](ט) יאמר דאמרי מעות הוו כסתומין ולא נסכא ולא סואר של קורות אי משום דמעות גמירי לה דהוו כסתומין אבל מידי אחריני לא: **אלא מעתה ולא עופות.** מסתמא הוו להו כמפורשין: [ט]**וא"ל ה"נ אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות זו' בלקיחת בעלים.** מן השוק שאם נאבל אחד מהם [ב] או פרח לאויר העולם קודם עשיית כהן יביא זוג לשני אלא [י] ש"מ מדעופות הויין להו כסתומין: וכדרב חסדא בהמה וסואר של קורות נמי הויין להו כסתומין: א"ל

[1] ל"ל ודמי שלמים בכל מקום שהם יהו מחוללים על בהמה זו. וכי נגמרי כו' ל"ל. 2. ל"ל דנשתמש ותיכף אם נמתק. 3. נמל"ל ומפורשת. 4. ל"ל מקרבנותיו. 5. ל"ל כמו מיעוטא דממעטו. 6. תיכף מתוחן נמתק. 7. ל"ל דמתים. 8. בפ"א דתמימה. 9. ל"ל דאיכא נמי. ותיכף ה"ג נמתק. 10. ל"ל מפורשין. 11. ל"ל לקנות. 12. ל"ל אבל נסכא לא כו' אבל סואר של קורות הוי דעומד לנמות. 13. ל"ל כבהמה. 14. נמל"ל לכן נראה דה"ל יש לפרק. 15. ל"ל בחייבי קיינן. 16. ל"ל דגם. 17. ל"ל שייך. 18. נמל"ל וגם לענין זה.

פי' הרא"ש (המשך)

מחוייב חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר אלו לחובתי רצה להביא בהם חטאת לא יביא עולה לא יביא משום דחשבינן להו כמפורש אין ידוע למה הבא נמי כיון דחשביתו לכל דבר מפורש חוץ ממעות. א"כ כשהפריש קן לחובתו הוי כמפורש. ואין הדבר ידוע ולא יוכלו הבעלים או הכהן לברום שמא ישנה מעולה לחטאת ואם מת יתותו ולא

ה) תוספפתא פ"ח דמעילה ע"ש, ב) כריתות כח. עירובין ל. יומא מח., ג) ל"ל לדמי. יעב"ץ, ד) בפ"ש: ולכו, ה) ל"ל לרע"ש,

נוסחת הריב"ן

א) הריכיה: ב) ועולה ושלמים: ג) ממתמה: ד) אבל אם: ה) דלנורך: ו) הפרישן: ז) ודמי חטאת ילכו לים המלח: ח) וכ"ב נתמן בר יפתק: ט) (וכ"ת ה"ג) ליתא בכ"י: י) אלא לאו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא בתקלמן שהרי דמי שלמים ביניהן ואיבא למימר שלמים הן הס"ד ותמ"ש מ"ש אבל וכו' יקרבו בדתני מתניתין: (ב) ד"ה מ"ט דרבנן דיב נתמן וכ"ב נחמן בר יפתק דאמרי':

הגהות הגר"א

[א] גמ' ואמאר יפלו לנדבה ומועלין בהן אמ"ש כו' כפ"ל וכ"ש בתוספפתא (ובציתמיס ג"ג. ובקוציתיס הר"מ בתוס'):

הגהות מהר"ב רגשבורג

[א] רש"י ד"ה ומועלין בכולן וכו' מועלין בדמים. ג"ב ר"ל ה"ה הכא אע"ג דמת הוי כלא מת אבל אחרי לאו להקרבה דיפלו לנדבה. מ"מ:: ב] ד"ה וכ"ש וכו' אשם נאכל מ' מהם. נ"ב ר"ל גבי קמומה דינא הכי ועי' לעיל דף יב. מ"מ:: ג] תוס' ד"ה והשאר וכו' לו עולה לו חטאת. מי' מאמר מתמק ו"ב אשלמים: ד] תוס' ד"ה והשאר וכו' כלאים ליה מקבל כל"ל: ה] תוס' ד"ה אבל וכו' כמו שבמפורשין דלעיל ר"ב עמוד מ' בד"ה מפורשין כו' כל"ל. מ"מ:: ו] באד"ה מאל' דמאי שנא תמימים דהכא והתם. מי' והתוס' נמתק. ד"ב הקיבה: ז] באד"ה מיד דשיקרב הקרבנות עלמן כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל ודמי שלמים בכל מקום שהם יהו מחוללים על בהמה זו. וכי נגמרי כו' ל"ל. 2. ל"ל דנשתמש ותיכף אם נמתק. 3. נמל"ל ומפורשת. 4. ל"ל מקרבנותיו. 5. ל"ל כמו מיעוטא דממעטו. 6. תיכף מתוחן נמתק. 7. ל"ל דמתים. 8. בפ"א דתמימה. 9. ל"ל דאיכא נמי. ותיכף ה"ג נמתק. 10. ל"ל מפורשין. 11. ל"ל לקנות. 12. ל"ל אבל נסכא לא כו' אבל סואר של קורות הוי דעומד לנמות. 13. ל"ל כבהמה. 14. נמל"ל לכן נראה דה"ל יש לפרק. 15. ל"ל בחייבי קיינן. 16. ל"ל דגם. 17. ל"ל שייך. 18. נמל"ל וגם לענין זה.

מוסף רש"י

אין הקינין. של כל מתוסרי כפרים. מתפרשות. איזו עולה ואיזו חטאת (ערובין לז. יומא מא.). **אלא אי בלקיחת בעלים.** שאמרו בשעת לקיחה זו אני לוקח לעולה זו לחטאת (ערובין לז.). אם כשקנתן אמר זה אני לוקח לעולה ואת זה לחטאת, שוב אין הכהן יכול לשנותן בעשייתן, ואם שינה פסול, ואם כשקנתן לא פירש, אע"פ שקרא להם שם לאחר מכן, אין שם חל עליהם ויכול הכהן לשנותן (יומא מא. וכנע"ז כריתות כח.). **אי בעשיית כהן.** אבל אם לקחום סתם ואמר כך קרא עליהן שם אין השם חל עליהן ויכול הכהן לשנותם (ערובין לז.) שאם לא הפרישום הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לעשות אחד שילקה עולה וחטאת, ואף על גב דהפרישום בין לקיחה לעשייה לא קבעו השם ויכול הכן לשנותן ולעשות את החטאת עולה (כריתות כח.).

פי' הרא"ש

והשאר לשאר נזירותי. דמי חטאת ילכו לים המלח. ובמה איירי ובתוס' תני בהדיא ומת: ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן. לי נראה לאו דוקא בכולן אלא ברובן: **והשאר לנדבה.** דדמי חטאת מעורבין בהן: ומועלין בכולן. משום דמי חטאת ואין מועלין במקצתן דאין מעילה בדמי שלמים: **לא שנו אלא מעות.** הא דאמר ר"י הלכה הוא בנזיר דיפלו לנדבה היינו דוקא במעות או בדבר העומד לימכר לאלתר במעות **אבל בהמה לא.** שאם הפרישה בהמה בין א' בין ג' ואמר אלו לקרבנות נזירותי לא אמרי' אם מת או הופר דיפלו לנדבה. **אלא הוי בחטאת מפורשת** שנתערבה בעולה ושלמי' דימותו ואם דמים ילכו לים המלח. דלא נתקבל הלכה אלא למעות [או] בדבר העומד לימכר לאלתר במעות. **לא שנו אלא תמימה** לא שנו בהבהמה [ו]. הוי' כמפורשת אלא תמימה לא מיירי בבהמות הראויות לקרבנות נזיר כגון כבש וכבשה ואיל. דא"כ היכי בעי רב שימי בר אשי לפלוגי בהא ולמימר דבהמה לא הוי' כמפורשת דהא מילתא דפשיטא היא. דא"א להיות בהם תערובת דכבשה על כרחיך חטאת הויה וכבש עולה ואיל שלמים כדקאמר רשב"ג בסמוך הפרישו ג' בהמות ולא פירש הראוי לחטאת תקרב חטאת. אלא מיירי בבהמה שאינה ראויה לקרבנות נזיר כגון ג' פרים או פר א' דכיון שאינה עומדת לימכר לאלתר שצריך לרעות עד שתסתאב כרבנן דר"ש דאמרי' בפ' ואלו קדשים המפריש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב וכו' ר"ש אומר דתמכר בלא מום לא הוי כמעות והוי כמפורש' שנתערבה וכי מת או הפר ב) לא תמות. אבל בעלת מום הוי' כמעות משום דעומדת לימכר מיד. והאי טעמא שייך דליף לה מקרא איכא לפרושי בה טעמא דחיישי' שמא באריכות הזמן פירש אלו דמים לחטאת. וא"א שיקריבו מהם עולה הלכך ילכו לים המלח: **אבל נסכא לא.** לא הויא כסתומה לפי שאין מוכרים אותה במעות אלא לוקחים ממנה בהמה לפי [שאין] שומתה ידועה ולא דמיה למעות. ולר"ל אינה נמכרת מיד עד שיחקרו לידע שומתה ואיכא למיחש שמא פי' מחצית' או שלישיתה לדמי חטאת: **אפי' נסכא** הוה כמעות משום דמוכרי' אותה לאלתר במעות או משום דהויא עצמה כמעות כיון שקונין בה ולר"ל נמי אין צריך שהות במכירתה **אבל סואר של קורות לא** קבועת קורות שקנה קורות לבנין ונמלך למוכרן אינו מוכרן לאלתר עד שיזדמן לו אדם שצריך לבנות ויקנם ביוקר או יחליפו לו בדבר אחר: **מאי מעמא דרבנן** הנהו אמוראי דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא ולא סואר של קורות אע"כ מעות גמירי ולא דבר אחר **אלא מעתה מעות ולא עופות** כלומר המפריש קן לחובתו ולא פירש איזו לעולה ואיזו לחטאת כדא' לעיל מי שהיה

דחטיב בהמה כמפורש בתערובת אילו[1] נתן דעתו על אחת מהן חטאת וכן[2] גבי עופות נמי ליחוש לכך אם לא פירש בשעת לקיחה שמא נתן דעתו בין לקיחה להקרבה לגדר[3] בלבו חד לחטאת וחד לעולה ולא יוכל הכהן להקריב אותה איזה אילה לחטאת ואיזה אילה לעולה: ג) **וכי תימא ה"נ והא"ר חסדא כו'.** וא"ת [ומאי] פריך והלא א] דאמרת[4] מעות ולא בהמה היינו משום דאיכא שהייה משום דבעו מוס כדפרישית אבל הני עופות חזו להקרבה ואין צריך שהייה ולכך אין לחוש שמא נתן דעתו לפרש בלבו האי לחטאת והאי לעולה דליהוו כמפורשין וי"ל (דנהי) דכיון[5] דלא פירשו הבעלים בשעת לקיחה שוב אין בידם להפרישׁ דהא בעו להתפרש בעשיית כהן ועשיית כהן אינו ביד הבעלים הילכך איכא למימר דאחר לקיחה אולי נתן לבו לפרשם בתערובת וא"ת והא אין מועיל פירוש הבעלים אחר הלקיחה וי"ל נהי דאין מועיל פירוש הבעלים אחר לקיחה לברר איזה יקרב חטאת ואיזה יקרב עולה הכהן כלומר הא דתניא בפ"ק דזבחים אמר ליה הביא שלש בהמות ולא פירש חטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים אמאי הא אמרת בהמה לאו כמפורשת דמיא אמר ליה התם [1]ולקח [2]ועשה אמר רחמנא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן הכא נמי מי

אמר ליה וליטעמיך הא ו)דתנן רשב"ג אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים אמאי הא אמרת בהמה לאו כמפורשת דמיא אמר ליה התם [1]ולקח [2]ועשה אמר רחמנא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן הכא נמי מי

ז"ל וליטעמיך הא דתנן רבן שמעון בן גמליאל אומר כו'. לימא נמי התם דכמתומין דמו דהא אמרת בהמה נסכא וסולת של קורות לאו כמפורשין דמו: **אמר ליה.** לעולם אימא לך דמעות ולא נסכא מעות ולא סולת והא דאמרת מעות ולא עופות התם לא אפשר דליהוו כמפורשין דהא כתיב בהו ו)ולקח ועשה דגלי לך רחמנא דלא ליהוו מפורשין אלא אי בעשיית כהן אי בלקיחת בעלים והא נמי דמותבינן לך מבהמה התם נמי לא אפשר (ו) דכמתומין דמו דמינכרא מילתא דכמפורשין דמו: מי

מ"מ מהני פירש בתערובת ואיכא למיחש דשמא נתן בדעתו לפרש אחר הלקיחה אלי לחטאת והאי לעולה דהוי בתערובת ומעתה לא יוכל הכהן להקריבם כדלעו איזה אילה לחטאת ואיזה אילה לעולה ולהכי פריך וכי תימא אין ה"ג והא"ר חסדא כו' אלא בעשיית כהן כלומר הא דלא פירשו וצירו הבעלים בשעת הלקיחה ב) [ואימא] דעתם[6] לברר והוו כמו מפורשין בתערובת ואין תמצא שיתפרשו בשעת עשיית כהן כשהבעלים קיימים אדרבה לא יהיה הכהן רשאי לעשות אחד לחטאת ואחד לעולה לפי דעתו אם לא ישאל פי הבעלים אם נתנו דעתם על הגוזלות מעולם איזה לעולה ואיזה לחטאת דאם אינו שואל את פיהם שמא יעשה איפכא מתניתא דעת הבעלים אלא ודאי מדקאמר רב חסדא דבעשיית הכהן מתפרשות ש"מ דאין לנו לחוש שנתנו הבעלים עיניהם עליהם מעולם או אפי' נתנו עיניהם עליהם אותה נתיבה לא מעלה ולא מורדת כיון שלא הוציא הפירוש בפיו להדיא וה"ה לבהמה וסולת של קורות שיהיו כמתומין גמורים למילתייהו שיפלו לנדבה ולא יימא מעות דוקא כי היכי דעופות הוו כמתומין למילתייהו שהכהן עושה איזה אילה מעולה ואיזה אילה לחטאת אלא ע"כ שיטת התוס' והקשה הר"מ כיון דמעשיית הכהן פריך כדפרישית א"כ אדמקשינן מדרב חסדא מיקשי ליה מבהמה משניות דמס' קינין דחיירי בקינין מתומין פירוש שלא פירשו הבעלים בשעת לקיחה דמשמע שהכהן מברר בעשייתו וע"ק מאי פריך דהיכי ניחוש שהבעלים בירורו איפכא ממה שהכהן עושה והלא הם מביאים אותם לכהן להקריבם בדעתו איזה לעולה ואיזה אילה לחטאת וא"כ[7] לא פירשום כלל ועלעלם אימא לך דהיכא דלא הביאום לכהן דהוו כמפורשים בתערובת כמו נסכא וסולת של קורות [ומאי] פריך וע"ק דאיתי יועיל [פרישת] הבעלים בתערובת אחר הלקיחה דחיישינן אולי נתן בדעתו לפרש שמא לא יוכל הכהן לשנותם יותר מאילו אמר בהדיא זה חטאת וזה עולה דאינו מועיל אחר הלקיחה כדאמר או בלקיחת בעלים או בעשיית הכהן לכ"ג לחר"ס דפריך אהא דאמר לעיל מעות ולא בהמה פי' משום דאיכא שהייה ואמא נתן בדעתו לפרש בתערובת בימי השהייה דהיינו בימים שבין שעת הפרשה לשעת הקרבה ואפי' ג) בתערובת כשמזכיר בפירוש איזו לחטאת ואיזו לעולה דאדרבה זה לחטאת וזה לעולה פריך[8] והא"ר חסדא כו' אלמא לא מהני פירוש הבעלים בין הלקיחה דהיינו הפרשה ובין שעת הקרבה אבל קרבנות ע"כ קרבנות ע"כ הר"ס וקשה הא דקאמר רב חסדא אין הקיינין מתפרשות משמע דוקא קיינין מדלא קאמר אין הקרבנות ועוד אפי' אמ"ל דליף שאר קרבנות ומיהו בהמה בעלת מום בכלל מעות היא כיון דחזי לדמי לגאלתר כמו מעות ואפי' נשנית הלכה בהדיא מעות בהמה בעלת מום בכלל כיון דדמיא למעות (לגמרי ה) (דדמי למעות לגאלתר) הך לדחזיא[17] לדמי לגאלתר וכה"ג אמרי' לעיל תנא בנזיר כל מילי דדמי ליה אבל נסכא וסולת קורות דלא חזי לדמי לגאלתר כדפירש ג) בפרק ראשון אותו ואלי נתמעט מכלל הלכה שנשנית מעות והשתא פריך דקאמר מאי טעמא דרבנן דאמרי מעות ולא בהמה וכו' אלא מעתה דקאמר מעות דוקא גמירי מעות ולא עופות בתמיה פי' אם אחד מחייבי קיינין או נזיר טמא שהפרישׁ תורין ובני יונה סתומין שלא פירש בשעת לקיחה ומת ה"נ דלא יפלו לנדבה ולא נחשיבם כמעות סתומין וכ"ת אין ה"נ והא [אמר] רב חסדא כו' פי' הכיכא דלא פירשום הבעלים בשעת לקיחה דאין מתפרשות אלא בעשיית הכהן כלומר דאין להם שום דין פירוש אלא יש להם דין סתומים לכל מילי בין לענין שכהן יעשה איזה אילה לחטאת ואיזה אילה לעולה ובין לענין שיפלו לנדבה בתעות סתומין אם מתו הבעלים קודם הקרבה כך יש לפרש הקושיא דפריך לדרב[18] חסדא לפי' הקונטרס ולא מעשיית הכהן קפריך כמו לפי' ראשון דלא היה מקשה[19] אלא כדפרישית דמשמע ליה דאם לא נתפרשו בלקיחה תו לא חשיב כמפורשין אלא כסתומין לכל מילי ואף לענין זה הוו כסתומין דיפלו לנדבה וא"ת ואכתי ומאי[20] פריך מרב חסדא לפי' זה ולימא רב חסדא לא איירי אלא לענין זה שלא יוכלו הבעלים לפרש אחר הלקיחה איזה לחטאת ואיזה לעולה [ולא] אייר לענין שיפלו לנדבה כלל וי"ל דמשמע ליה לכל מילי קאמר דהוו כסתומין ועוד דא"כ הוה ליה למימר אין הקיינין נקבעות דהוי משמע דדוקא לענין קביעות קאמר איזו לחטאת ואיזו לעולה לענין קביעות הבעלים[21] אאם לא קבעוהו בשעת לקיחה שוב אינו יכול לקבעו אגם בעלמא רגיל להזכיר לשון קביעות גבי קרבנות מדקאמר[22] מתפרשות משמע על כל מילי קאמר אין להם דין פירוש אלא דין סתומין בין לענין דחשיבי[23] כסתומין ליפול לנדבה והשתא הוי הלשון שפיר דמסיק והא מעות גמירי אלא על כרחך לאו דוקא מעות דה"ה עופות וה"ה דלאו דוקא מעות אלא אפילו בהמה ונסכא וסולת קורות וא"ת לפי' הקונטרס דמפרש הא דפריך מעות ולא עופות בעי למימר המקשה דעופות סתומים יפלו לנדבה והא אמרי' פ"ק דשבועות (דף יב:) דאין מקיינין המזבח בעולת העוף וי"ל דה"מ בסותר נסכים ושאר מותרות פי' שאם נשתיירו מעות שבאותם מעות אינו יכול לקנות עופות לקיין המזבח אבל אם העופות עצמן נשתיירו כמו שמתו הבעלים קודם הקרבת הכנים עופות[24] מקיינין שפיר לגבי המזבח א"כ המקשה דהכא לא ס"ל דהיא דשבועות ששם היא מימרא דאמורא: **וליטעמיך הא** דתנן רבן שמעון בן גמליא"ל **אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראוי לחטאת.** כגון כבשה תקריב חטאת הראויה לעולה כגון כבש תקרב עולה הראוי לשלמים כגון איל הראוי לשלמים: **ואמאי האמרת [בהמה] לאו כמפורשת דמיא.** כלומר לפי מאי דבעי לאוכוחי מרב חסדא דעופות כסתומין הם וה"נ בהמה [וימא] כסתומין דמיא ולא כמפורשין וא"כ יקשה לך אמאי חשיב להו רשב"ג כמפורשין וא"ת ומי דמי והא בהמה דלעיל דחשיב כסתומים מיירי כגון דהוו ג' פרים והנהו ודאי הוו כסתומים אבל אלו בהמות דמיירי כאן רשב"ג מיירי בבהמה דחזו לגזיר ולכך חשבינן להו כמפורשין וי"ל דהכי פירושו אי אמרת בשלמא דקאמר הר"מ דלא הוה בבהמות דהיינו ג' פרים חשיבי קצת כמפורשין ולכל הפחות כמפורשין בתערובת הכא דרשב"ג ניחא דחושב ג' בהמות הראויים לנזיר כמפורשין לגמרי כאילו פירש בפיו זו לחטאת וזו לעולה וזו לשלמים אלא אי אמרת הג' פרים כסתומין דמיין לגמרי ה"נ מחמת שהן ראוין לנזיר לא הוה לן [1] למיחשב[26] ד) (ביאייהו) לגמרי כמפורשין וא"ת ואכתי מאי [פריך דילמא] רשב"ג איירי כשחזר ופירש הנזיר בפירוש בשעת הקרבה הי לחטאת והי לעולה והי לשלמים וי"ל דחדא[27] ליישנא לא משמע הכי דקתני הבא ג' בהמות ולא פירש וכו' ומשמע ליה הראוי לעולה תקרב עולה ומעכשיו[28] אף קודם הקרבה יש עליה

1. ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה: ויקרא יב ח
2. ועשה אתם הכהן אחד חטאת והאחד עלה וכפר עליו הכהן לפני יי מחובו: ויקרא טו טו

פי' הרא"ש

חסדא נמי נוקי הכי: ועוד היאך ניחוש שמא ביררן כיון שהוא עצמו מביאן להכהן ולא א"ל זו חטאת וזו עולה. וי"ל דדעת המקשה דאין שום דבר מתפרש אלא בשעת הפרשה או בשעת עשיה ולא בנתיים. והכי פריך אלא מעתה ולא עופות אם הפריש עופות סתומים ומת נמי חיישת שמא אח"כ ביררן וימותו והא אמר רב חסדא וכו' אלמא דאין דבר מתפרש אלא או בשעת הפרשה או בשעת עשיה. וכן בהמה ונסכא וסואר נמי אין מועיל בירור אחר שהקדישו. וכן משמע בפ' טרף בקלפי דלאו דוקא בעופות קא' רב חסדא אלא בכל קרבנות. ובקורבן הוה מצי למיפרך למאי דקאמר דחייש בבהמה ונסכא שמא בירר אח"כ והא אמ' ר"ח וכו' אלא דניחא ליה למיפרך מעופות

אעופות: **א"ל רב פפא לשימי** ולטעמיך דמותבת לי דבהמה ועופות הוו סתומים כמו מעות **הא** דתנן **הביא** ג' **בהמות** כבשה וכבש ואיל **ולא פירש** אלא אמר אלו לקרבנות נזירותי: **הראוין לחטאת** כבשה. **לעולה** כבש ואיל **לשלמים** ואמאי **והא אמרי' בהמה לאו כמפורשת דמי'** וכיון שלא פירש חטאת ועולה ושלמים היאך קריבין בלא קריאת שם. אלא ודאי כמופרש דמי כאילו פירש חטאת עולה ושלמים ונקבעת כל א' לשם מה שהיא ראויה. ולאידך פי' הכי קא"ל ולטעמיך דאמרת דאין ברירה מועלת אלא בשעת הפרשה או בשעת עשיה. הא תני רשב"ג דאם לקח סתם ולא פירש דהכהן מקריב הראוי לחטאת חטאת. וא"צ לפרש מדקאמר הראוי לחטאת חטאת משמע שבסתם הוא מקריב וא"צ לקרוא לו שם אלא דסמכי' אהא שהבעלים קראו להם שמות אחר ההפרשה. **א"ל ולקח ועשה אמר רחמנא.** כלומר אותיבת לך מעופות שכל א' מהם ראוי לחטאת או לעולה ואפ"ה אמר רחמנא ולקח ועשה שאם לא בדרו הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לברר בשעת עשיה אלמא הוו כסתומים אבל לא אותבת לי מידי מבהמה דאע"פ שלא פירש ע"כ כל אחד ואחד נקבעת לפי מה שהיה ראויה דמי מצי למימר הך דחטאת תקרב עולה

נוסחת הריב"ן

ו) ולקחה:

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה אמר ליה וכו' לא אפשר למימר דכמתומין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה וכ"ת וכו' וא"ת מאי פריך והלא הא לחטאת וכו' כל"ל: ב) בא"ד וכדרו הבעלים בשעת הלקיחה ואימא. מיהא ואימא נמתק וכ"ב ואמאי שמא כל"ל. ג"ש: ג) בא"ד ואפי' בתערובת כשמזכיר וכו'. מיהא בתערובת נמתק: ד) בא"ד ולא נסכא וכו' מאי טעמא. מיהא מאי נמתק וכ"ב נמי טעמא: ה) בא"ד כיון דדמיא למעות לגמרי דדמי למעות לגלגתר הך לדחזיא. מיהא דדמי הך לדחזיא נמתק וכ"ב תמא דדמי [דמה] ותמא הך לדחזיא (והך חזיא): ו) ד"ה ואמאי כו' הוה לן למתשב ביייהו מיהא למתשב ביייהו נמתקו ול"ל למתשביהו:

הגהות התוספות

1. ל"ל חולי. 2. ל"ל ח"כ. 3. ל"ל ונמר. ומיהא לגדר נמתק. 4. בס"ל דאמר. 5. ל"ל דה"ל כיון. 6. ל"ל ומאמ', נימא שמא היה דעתם כו'. 7. נדל"ל וע"כ. 8. לשון התוס' מסר וכל"ל דאהכי פירושו לקנוט זה לחטאת וזה לעולה אפילו אחר לקיחת הבעלים. כי היכי דמיישת שמא נתן לבו לפרשם בתערובת לאחר לקיחת בעלים בבהמה ה"ל ניחוש בעופות, שאין סברא למקשה למלוק בין בהמה לעופות. וכ"ת ה"ל דמהני פירוש הבעלים לאחר לקיחה, ועלה פריך והאמר רב חסדא כו'. 9. מיהא הוא נמתק. 10. ל"ל מיני ומיני. 11. ל"ל קשה לפירושו. 12. מיהא לפירושו נמתק. 13. מיהא בקונא נמתק. 14. מיהא מ"מ נמתק ול"ל האי טעמא. 15. ל"ל לשון. 16. ל"ל והאי דבוחת. 17. בס"ל דחזיא, ומיהא הך נמתק. 18. ל"ל מדרב. 19. מיהא דלא היה מקשה נמתק. 20. ל"ל מאי. 21. מיהא לענין קביעות הבעלים נמתק. 22. ל"ל ומדקאמר. 23. ל"ל בין לענין קביעות בין לענין דחשיבי. 24. ל"ל בהכך עופות. 25. מיהא הראוי נמתק ול"ל תקרב. 26. ל"ל למיחשביהו. 27. בס"ל דהנא. 28. ל"ל דמעכשיו.

מוסף רש"י

ולא פירש. איזה מהן לחטאת (לקמן מה.), הראויה לחטאת. כגון כבשה נקבה בת שנה (שם). לעולה. הראויה לעולה, כבש בן זכר בן שנתו (שם). לשלמים. איל בן שתי שנים (שם).